

OD AUTORA

Zebrałem w tej książce najważniejsze rzeczy, jakie napisałem o paryskiej „Kulturze” i jej twórcach. Poza nią pozostał esej *Rodzinna Europa po raz pierwszy*, tytułowy dla tomu wcześniejszego i pokrewnego (Andrzej Mencwel, *Rodzinna Europa po raz pierwszy*, Universitas, Kraków 2009). Rzeczy mniejsze mają swoje miejsce w innych kompozycjach.

Rozpoczywałem tę pracę ponad trzydzieści lat temu, świadectwem pierwszy list Jerzego Giedroycia do mnie, tutaj zamieszczony. Nie mogę obiecać, że książką tą zamykam już temat „Kultury”, ponieważ pobudzeń ciągle przybywa, co potwierdza korespondencja Jerzego Giedroycia z Józefem Czapskim, o której napisałem zeszłego lata. Jakiegokolwiek rzetelne rozważania o Polsce, Polakach, Europie i świecie nowoczesnym nie mogą pominąć dzieła „Kultury”. Nic zresztą, niestety, nie czyni go bardziej aktualnym niż wojna w Ukrainie, więc na terytorium należącym do ULB. Idee Jerzego Giedroycia potrzebują wielu dekad pokoju, aby zostać dopełnione. Nadzieja na to spełnienie nigdy mnie nie opuszcza i staram się do niego przyczyniać.

Krzysztof Pomian towarzyszył mi w tej pracy od początku i zawsze mogłem na niego liczyć. Potwierdza to przedmowa, którą zechciał napisać.

Różne fragmenty tej książki, przez wiele różnych lat, były dyskutowane w zespole Katedry Kultury Polskiej, potem Instytutu Kultury Polskiej UW, pozostającym nadal, mimo narastającego dystansu emerytalnego, moim macierzystym zespołem.

Wojciech Duda, redaktor „Przeglądu Politycznego”, zachęcał mnie i publikował kolejne eseje.

Anna Bernhardt, prezes Stowarzyszenia Instytut Literacki „Kultura”, była mi pomocna.

Redaktor Julian Kutyła akceptował przedruki z tomu *Przedwiośnie czy potop (2). Nowe krytyki postaw polskich*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2019.

Redaktorka Małgorzata Przybyszewska opiekowała się książką, dr Kamil Dźwiniel ją zredagował, a Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego publikują w należytej postaci.

Andrzej Mencwel, lipiec 2024